

Fröblandningar SamZoner

Odling i Balans temadag 30 januari 2020

Petter Haldén, Hushållningssällskapet

© Petter Haldén

Hushållningssällskapet

VÄXTråd

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SamZon

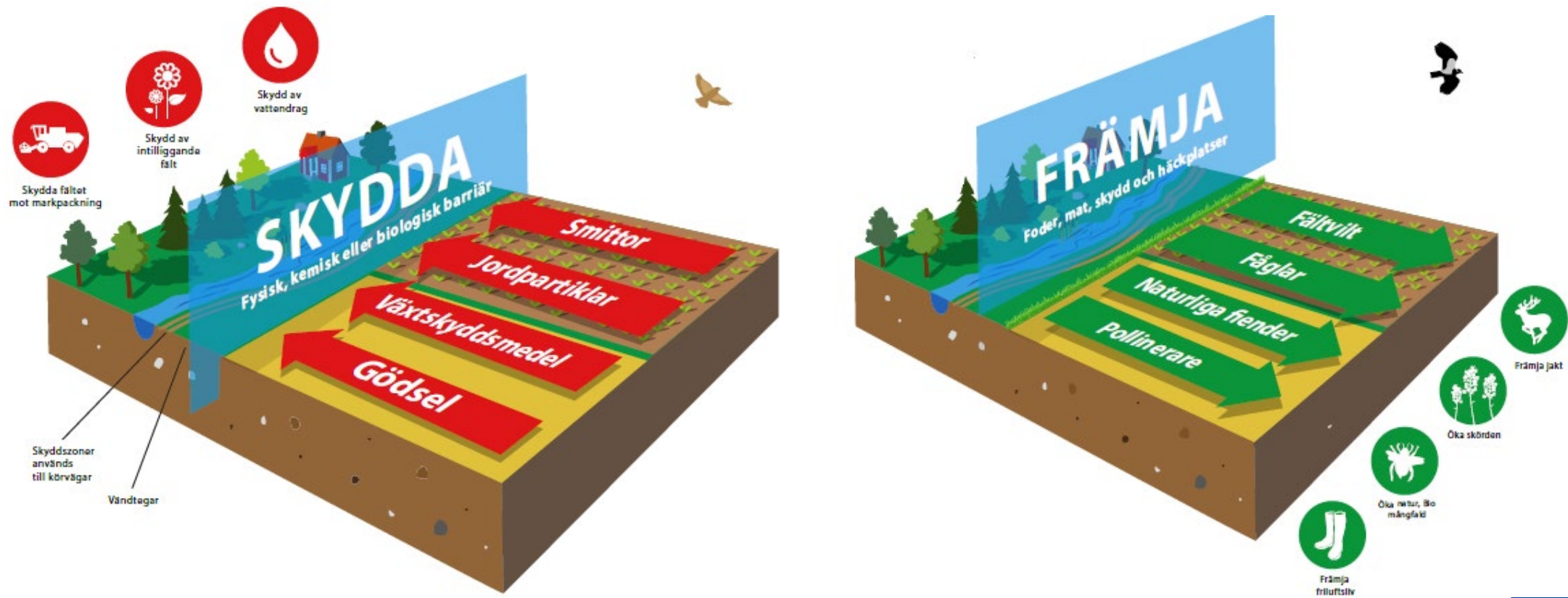

Illustration. H.von Corswant

Skyddszoner med gräs – *skyddar* vatten mot växtnäringsämnen och bekämpningsmedel

Främjar tämligen lite

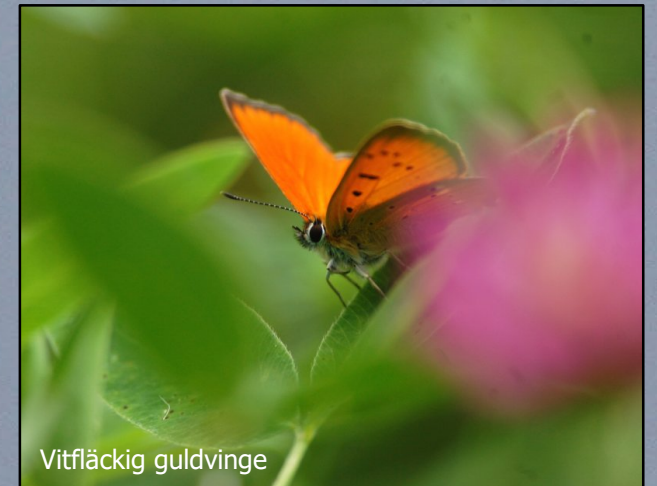

Storspov

Främja biologisk mångfald i *allmänhet*

Blombeck på åkervädd

Vitfläckig guldvinge

Klöverhumla pollinerar rödklöver

Främja ekosystemtjänster i *synnerhet*

Ekosystemtjänster är den biologiska mångfald som är till nytta* för mänskligheten.

Exempel på ekosystemtjänst är pollinering

Raps och bönor skörd + 10-20%
Klöverfrö + 98%
Frukt, bär och grönsaker

* nutida betydelse = ger ekonomisk tillväxt

© Petter Haldén

A photograph of two men standing in a field. The man on the left is wearing a high-visibility yellow and blue jacket, blue pants, and black rubber boots. He is also wearing a black cap with a radio. The man on the right is wearing a blue and white plaid shirt, dark pants, and a black cap with a red and blue stripe. They are standing in a field with a deep furrow running between them. The background shows a line of trees and a small building in the distance under a cloudy sky.

Krav på fröblandningar

- Ej uppföröka skadegörare kålväxter
- Mycket blommor/SEK
- Etableras med vanliga maskiner
- Rationell skötsel
- Inga nya ogräs tack
- Skall passa skapligt med regelverk

Tre olika typer av fröblandningar

- Fleråriga örtdominerade
- Fleråriga gräsdominerade
- Ettåriga örtdominerade

Fröblandningar

- Fleråriga örtdominerade (1-6)

Huvudfunktion	Pollen och nektar åt pollinerare	Pollen och nektar åt pollinerare	Skydd åt fältvilt	Skydd åt fältvilt
Andra funktioner	Viltbete, Biobränsle, Naturliga fiender till skadegörare	Viltbete, Biobränsle, Naturliga fiender till skadegörare	Pollen/nektar, Fågelfrö, Brunnar	Pollen/nektar, Viltbete, Brunnar
Fröblandning (kg/ha)	Fröblandning 1 Vallbaljväxter+ billig ört. 0,5 kg tidig rödklöver, 0,5 kg sen rödklöver, 2 kg alsikeklöver, 2 kg vitklöver, 2 kg käringtand, 1 kg gul sötväppling, 1 kg kummin, 1 kg cikoria	Fröblandning 2 Vallbaljväxter + ört + gräs . 0,5 kg tidig rödklöver, 0,5 kg sen rödklöver, (1 kg alsikeklöver), 1 kg vitklöver, 1 kg käringtand, 1 kg gul sötväppling, 1 kg kummin, 1 kg cikoria, 2,5 kg ängssvingel, 2,5 kg rödsvingel.	Fröblandning 5 Cikoria 2 kg i renbestånd.	Fröblandning 6 Getärt 20 kg i renbestånd.
Utsädesmängd	10 kg/ha	15 kg/ha	2 kg/ha	20 kg/ha
Pris (kr/ha)	990	850	300	2200

*Fröblandning 3 & 4 är special för Tisby, Wiggeby och Bottorp

Hushållnings
sällskapet

VÄXTråd

Lantmännen

Svenskt
Växtskydd

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

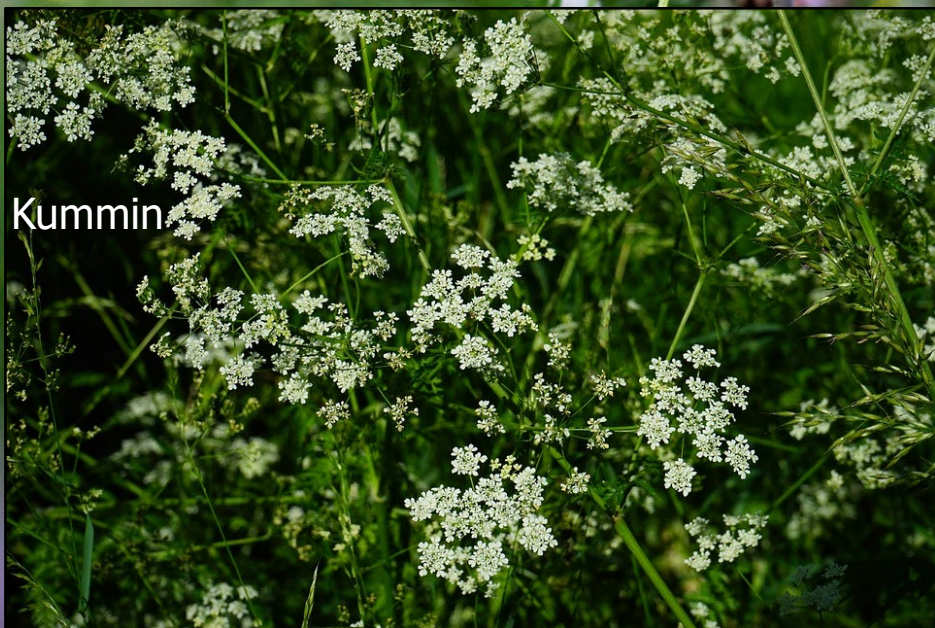
Cikoria & blomfluga

Vallbaljväxter + öppna blommor

Parasitstekel på rapsblomma

Kummin

Klöverhumla på rödklöver

Vallbaljväxter + örter

0,5 kg tidig rödklöver, 0,5 kg sen rödklöver, 2 kg alsikeklöver,
2 kg vitklöver, 2 kg karingtand, 1 kg gul sötväppling,
1 kg kummin, 1 kg cikoria

Cikoria, Brunnby, Vstm juni.

Cikoria & blomfluga

Getärt, Brunnby, Vstm juni.

Vallhumla i getärt

Fröblandningar

- Fleråriga gräsdominerade (7-10)

© Petter Haldén

Huvudfunktion	Körväg/vändteg (hårt slitage)	Körväg/vändteg (lågt slitage)	Övervintring för jordlöpare	Viltskydd Grön barriär
Andra funktioner	Beträda, Mot vägsalt	Pollinerare, Beträda	Viltskydd, Grön barriär	Biobränsle
Fröblandning (kg/ha)	Fröblandning 7 20 kg ängsgröe + 5 kg rödsvingel + 1 kg vitklöver	Fröblandning 8 4 kg ängssvingel + 4 kg rödsvingel + 0,5 kg vitklöver + 0,5 kg rödklöver	Fröblandning 9 7,5 kg hundäxing + 7,5 kg timotej + 5 kg rödsvingel + 5 kg rörsvingel	Fröblandning 10 Rörflen
Utsädesmängd	25 kg/ha	9 kg/ha	25 kg/ha	15 kg/ha
Pris (kr/ha)	825	450	1025	1500

Hushållnings
sällskapet

VÄXTråd

Lantmännen

Svenskt
Växtskydd

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

14 augusti 2018 *före* skörd

Rörflen sådd i renbestånd maj 2018
Ok etablering trots mkt målla.

14 augusti 2018 *efter* skörd

Fröblandningar

- Fleråriga Ängsfröer (19)

© Petter Haldén

Huvudfunktion	Pollen/nektar biodiversitet
Andra funktioner	Pollen/nektar pollinatörer
Fröblandning	Fröblandning 19 Svenskt ängsfrö Svensk ängsfröblandning från Pratensis – Normaläng. Rölleka, blåklocka, rödklint, vädtklint, brudbröd, gulmåra m.m.
Utsädesmängd	30 kg/ha
Pris (kr/ha)	30 000

Hushållnings
sällskapet

VÄXTråd

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Lagga, juli 2010

Örtrik kantzon sådd 1988 och skördad i 22 år.
Åkervädd, rödklint, gulmåra, blåklocka bl.a.

Bokenstrand, A. m.fl. 2004.

Establishment of vegetation in broadened field boundaries
in agricultural landscapes

Agriculture, Ecosystems and Environment 101 (2004) 21–29

Walden, E. 2011.

Long-term development of vegetation in established permanent field margins
Master thesis, Swedish University of Agricultural Sciences

- Fleråriga fröblandningar ERFARENHETER

- *Trots vädret 2018 skaplig etablering tack vare regn i slutet av juli*
- *Gul sötväppling mycket konkurrensstark*
- *SamZoner som såtts i renbestånd har haft svårt med torka och ogräskonkurrens*
- *Honungsört som skyddsgröda har fungerat mycket bra*
- *Putsade SamZoner har etablerats mycket väl*

Hushållnings
sällskapet

VÄXTråd

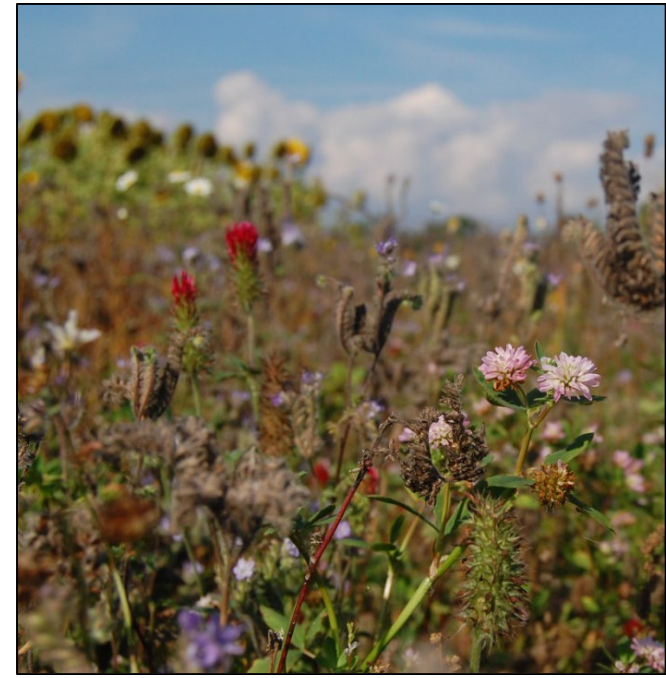
Lantmännen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Fröblandningar

- Ettåriga örtdominerade 12-16

Huvudfunktion	Pollen/nektar åt pollinerare	Mat åt insekter och fåglar hela året	Fågelfrö	Fågelfrö
Andra funktioner		Viltbete/viltskydd	Viltskydd	Viltskydd
Fröblandning (kg/ha)	Fröblandning 12 Ettårig pollen/nektar Honungsört 3 kg + perserklöver 3 kg + blodklöver 3 kg + bovete 15 kg	Fröblandning 13 Fågelört (Bumblebird mix), 40 kg vårrågvete, 40 kg vårkorn, 6 kg bovete, 6 kg oljelin, 1 kg honungsört, 1 kg perserklöver, & 1 kg solros.	Fröblandning 15 Solros	Fröbl. 16 Fröhampa
Utsädesmängd	24 kg/ha	95 kg/ha	10 kg/ha	25 kg/ha
Pris (kr/ha)	750	1080	1000	2500

Bovete/honungsört

© Urban Brunsberg

"Fågelört" juli

Bovete

Honungsört

Perserklöver

Vårvete

Vårkorn

Solros

Oljelin

"Fågelört" september

Fröhampa

Solros

Bovete/honungsört/perserklöver

Hacksta augusti 2018

© Petter Haldén

Bergfinkar, bofinkar och steglitsor

Hidinge, oktober 2018

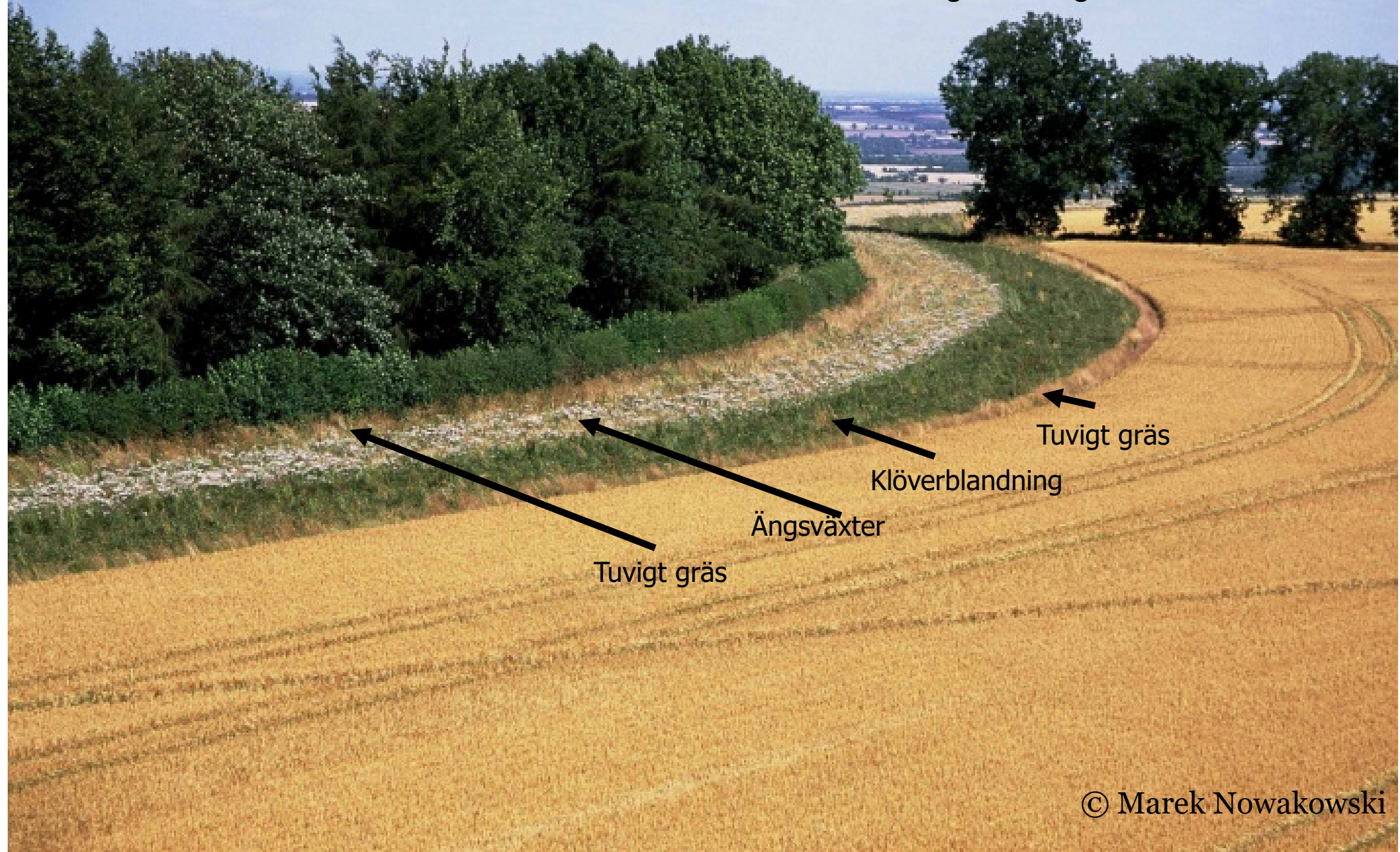
Grönfinkar i fröhampa

Hidinge, oktober 2018

SamZoner kan kombineras till Sandwichzoner. Engelsk förlaga

Hidinge sept

Jaktgömsle

Honungsört/bovete

Luddvicker

Bovete

Fröhampa

- Ettåriga fröblandningar ERFARENHETER
- *Trots vädret 2018, skaplig etablering*
- *En hel del grodde i slutet av sommaren efter regn*
- *Honungsört och solros klarade vädret 2018 förhållandevis bra. Bättre än vårsäd?*
- *Hampa – viktigt med frösört. Finola enda lämpliga frösorten i vårt område?*
- *Hampa behöver kväve (+ nederbörd...)*
- *Fågelört har fått mycket uppskattning*

Hushållnings
sällskapet

VÄXTråd

Lantmännen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Fördelning av humlor och honungsbin (n=170) i alla
fleråriga blomremсор (n=13)

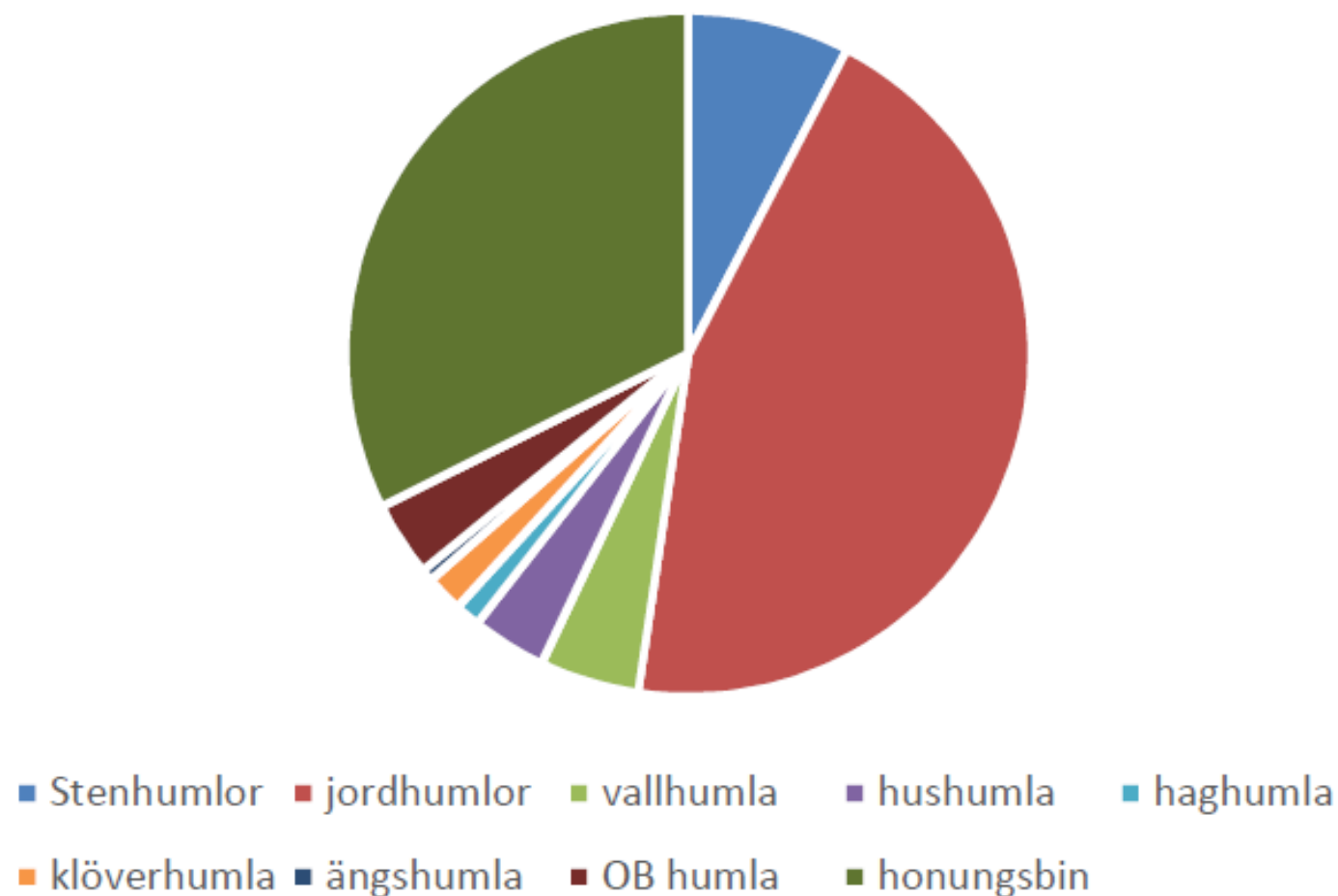

Bild 3. Artsammansättning av humlor och bin i alla inventerade fleråriga blomremсор

Fördelning av humlor och honungsbin (n=708) i
honungsörtrensor (n=6)

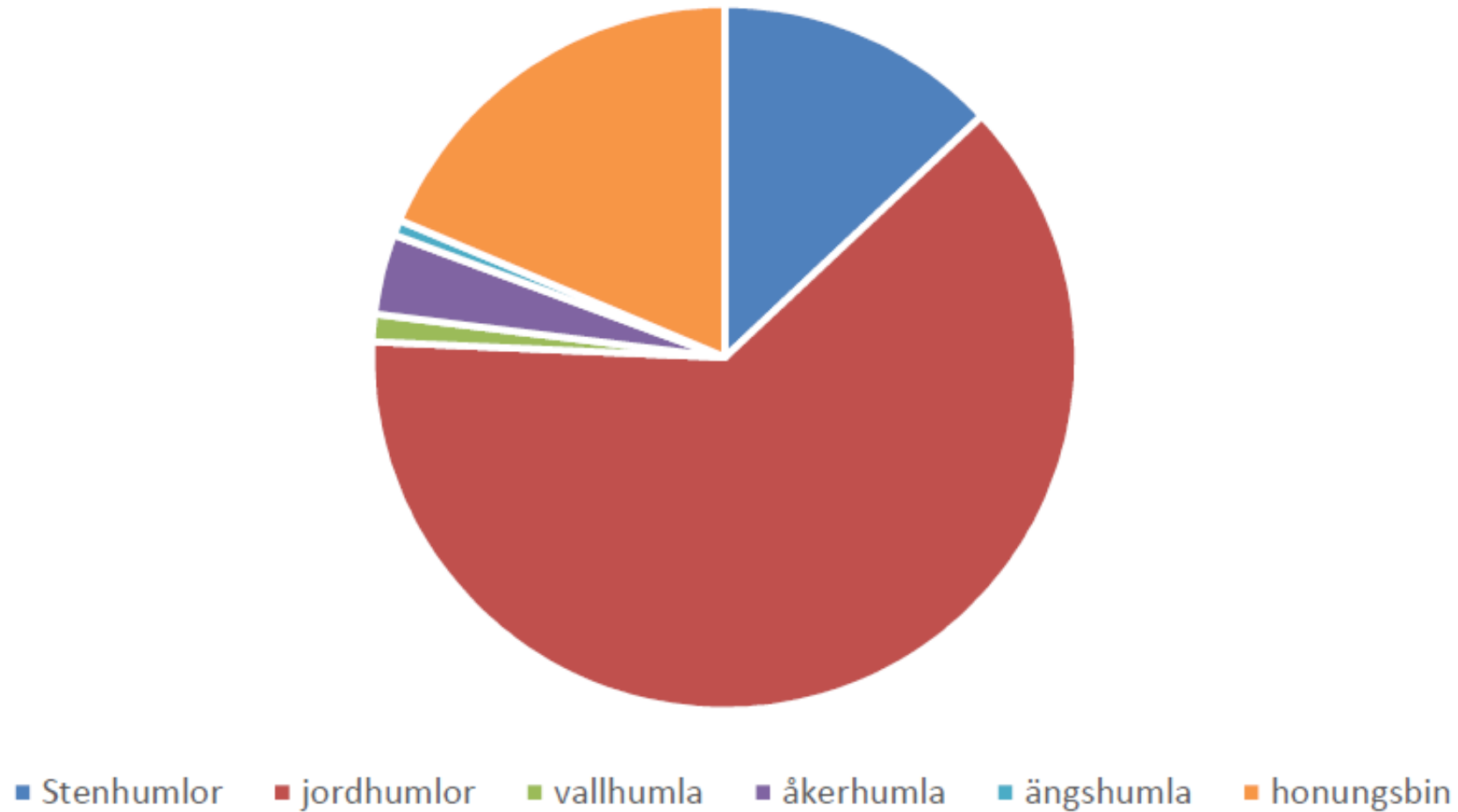

Bild 6. Artsammansättning av humlor och honungsbin i honungsört på Broby 2018